

Underbilag 2.

NATIONALMUSEET

29. juli 1949.

Til kirkeministeriet.

Ved skrivelse af 8. ds. — j. no. 4 Y 869 — har ministeriet udbedt sig mine udtalelser i anledning af den 4. betænkning fra forvaltningskommissionen af 1946 og den deri foreslåede amtsarkitektordning, der også vil berøre tilsynet med kirkerne samt den konsulentvirksomhed for kirkeministeriet, der hidtil er udøvet af de kgl. bygningsinspektører angående restaurerings- og ombygningsarbejder ved kirkerne.

Der findes i vort land ca. 1800 gamle kirker, for største delen med en middelalderlig grundstamme, og ved alle disse kirker bør der være sagkyndig kontrol med de bygnings- og restaureringsarbejder, der ønskes udført, idet de lokale kirkelige myndigheder umuligt kan forventes at sidde inde med den særlige erfaring og indsigt, der kræves for at lede eller bestemme om sådanne arbejder. Det har længe været erkendt, at den hidtidige ordning var utilstrækkelig. Det nævnes i underudvalgsbetænkningen af 23. november 1927 afgivet til det af indenrigsministeriet den 10. juni 1924 nedsatte udvalg angående statens bygningsvæsen (forvaltningskommissionens 4. betænkning, s. 91, bilag 7) og i den af statens bygningsråd den 15. november 1933 afgivne betænkning om statens bygningsvæsen (sammesteds s. 93, bilag 8), og det fremhæves meget stærkt i de kgl. bygningsinspektørers henvendelse til kirkeministeriet af 9. maj 1947, som jeg har haft lejlighed til at udtale mig om og indtrængende har støttet.

Manglerne ved den hidtidige ordning har været af dobbelt art:

1. *Der har været et utilstrækkeligt bygningskyndigt tilsyn med kirkerne.* Bortset fra de ca. 40 kirker af første orden, som er underlagt Det Særlige Kirkesyn (se nedenfor), er det provstiudvalgene, som udøver det bygningskyndige tilsyn, og de bygningskyndige medlemmer af disse udvalg er som regel håndværkere, ialtfald yderst sjældent arkitekter med dyberegående indsigt i de særlige forhold, som gør sig gældende ved de gamle kirkers vedligeholdelse.

2. Som konsulenter for kirkeministeriet i sager vedrørende kirkernes restaurering og ombygningsarbejder ved kirkerne samt nyanskaffelser af inventar har de 6 kgl. bygningsinspektører og Nationalmuseet hidindtil fungeret, således at Nationalmuseet har repræsenteret den historisk-arkæologiske sagkundskab, de kgl. bygningsinspektører den højt kvalificerede bygningskyndige indsigt. De kgl. bygningsinspektører har regelmæssigt altid aflagt besøg ved de pågældende kirker, inden de afgav deres erklæringer, medens Nationalmuseet — bortset fra det værdifulde oplysningsmateriale, som rummes i museets arkiv — i vid udstrækning har måttet — og kunnet — forlade sig på de oplysninger, som fremgik af de kgl. bygningsinspektørers erklæringer, således at repræsentanter for museet kun i særlige tilfælde, og fortrinsvis når det drejede sig om fremdragning af kalkmalerier og restaurering af inventar, har behovet at besigtige forholdene på stedet. Som helhed må